

ARTISTI LI NIFTAKAR — (73) mill-Kav. Rafel Bonnici Cali'

ANTONIO MICALLEF — (1883 - 1952) — SKULTUR

Mill-Belt Valletta, wiehed mill-ewlenin studenti ta' l-Iskola Industrijali li nfethet fil-Belt mill-Gvern biex igib 'il quddiem l-industrija ta' l-ghamara ta' l-injam imzejna bl-iskultura kif ukoll iharreg l-iskultura fil-gebla Maltija u xoghol iehor ma'dum bl-istucco, siment u materjal iehor mehtieg fl-industrija tal-bini. Din infethet qrib Sant' Iermu bis-surmast Taljan, Vincenzo Cardona, li gie Malta u zzewweg Maltija u ghex f'Tas-Sliema ghall-bqija ta' hajtu. Dan sar fuq suggeriment tas-Socjeta ta' l-Arti, Manifattura u Kummerc fl-1894, u swiet hafna ta' gid ghas-snajja Maltin.

Micallef kien ukoll wiehed mill-ahjar studenti li kellu edukazzjoni u mgieba tajba li ghalhekk sar il-favorit tas-surmast li 'l quddiem zewgu lil bintu. Cardona kien ukoll irrak-komandah biex jintbaghat jitharreg f'Ruma u b'hekk lahaq ukoll surmast ta' l-iskola meta Cardona rtira mix-xoghol.

Cardona kien tassew surmast kbir, jaf ighallem u haddiem biezal, u kien mhux biss ighallem fil-hin ta' l-iskola izda jiehu l-istudenti fuq il-post tax-xoghol, fejn kien jahdem ghal rasu, u jharrighom kif kien jaghmlu l-artisti kbar antiki. Izda Micallef ma harigx ihobb ihammeg idejh wisq bix-xoghol; aktar ghogbitu l-hajja ta' surmast bla fardal tax-xoghol. Cardona kien jilbes il-fardal u Micallef kellu jilbes ukoll il-fardal bhall-istudenti l-ohra shabu waqt il-hin ta' l-iskola.

Kien ihobb il-hajja tal-Belt u jzomm ruhu pulit kemm jista' jkun u forsi ghalhekk li ma tantx hadem xoghol; huwa baqa' msemmi biss bhala surmast tad-disinn u l-mudellatura li minn taht idejh hargu l-ahjar skulturi zghazagh fosthom Censu Apap, Gorg Borg u l-ohtajn kollha li tharrgu fl-Iskola ta' l-Arti mill-1925 'il quddiem, meta din l-iskola hadet post l-Iskola Industrijali u Micallef sar is-surmast ta' l-iskultura f'din l-iskola gdida.

Fost ix-xoghol ta' idejh jissemma l-mudell tal-fontijiet ta' l-ilma mbierek tal-knisja tal-Karmnu tal-Belt, u wcuh ta' angli kbar, stil "art nouveau", fit-triangoli

ta' bejn il-hnejjet tal-gnub fil-korsija tal-knisja ta' San Gorg f'Hal Qormi. U billi l-Iskola ta' l-Arti tal-Belt kienet ghal wara l-hin tax-xoghol, huwa kien ukoll impjegat bhala surmast tad-disinn fl-iskejjel tal-Gvern l-ohra matul il-gurnata.

Din kienet il-hajja mweghra ta' l-artisti taghna "min jahdem il-gurnata kollha u filghaxija b'zewg pagi mill-Gvern, u min ma jsibx xoghol u jibqa' jhares." Kif ighid il-qawl Malti "Min hu mejjet fis-sakra u min hu mejjet ghal qatra."

